

Kongsbergregionen



REGIONALT PROGRAM FOR SKOLEUTVIKLING

**Etterutdanningsprogram
entreprenørskap 2008 - 2009**



Innhold

INNLEDNING	3
BAKGRUNN	4
Kongsbergregionen.....	4
Regionalt program for skoleutvikling.....	4
ETTERUTDANNINGSPROGRAMMET - ENTREPRENØRSKAP	5
Grunnleggende premisser for etterutdanningsprogrammet.....	5
MÅL:.....	6
HENSIKT.....	6
TEMAER:	6
MÅLGRUPPE:.....	7
ORGANISERING:	7
AKTUELLE SAMARBEIDSPARTNERE	8
ØKONOMI.....	9
Kontoopplysninger ved eventuell tildeling	9
KONTAKTOPPLYSNINGER.....	10
VEDLEGG	10

INNLEDNING

I kongsbergregionens kommuner og fylkeskommuner er det mange gode eksempler på arbeid med entreprenørskap i utdanningen på skolenivå. De aller fleste av disse eksemplene er først og fremst knyttet til elevaktivitet gjennom enkelttiltak som arbeid med avgrensede temaer og elev- eller ungdomsbedrift i ulikt omfang. Dette er aktiviteter som definitivt har verdi i arbeidet med entreprenørskap i skolene, men som etter hvert har synliggjort behovet for å integrere entreprenørskapsbegrepet som et gjennomgående perspektiv i hele læringslivet og i det helhetlige opplæringsløpet.

NHO – Buskerud, ungt entreprenørskap og entreprenørskapsprogrammet i Telemark, har vært, og er svært viktige samarbeidspartnere for skolene. Disse organisasjonene har i stor grad bidratt til at entreprenørskap har en viktig plass i mange av regionens skoler.

Det bør også nevnes at Tinn kommune, som er en av kommunene i regionen, er i ferd med å gjennomføre en helhetlig satsing på entreprenørskap fra barnehage til videregående skole. Denne satsingen er initiert og vedtatt i kommunestyret i Tinn. Erfaringene fra dette arbeidet vil være et viktig grunnlag i gjennomføringen av en regional satsing på entreprenørskap som dette etterutdanningsprogrammet representerer.

Regjeringens strategiplan for entreprenørskap i utdanningen 2004 - 2008– *Se mulighetene, og gjør noe med dem!* – viser til at entreprenørskap i internasjonal sammenheng blir betraktet som en grunnleggende ferdighet. En ferdighet som tilegnes gjennom livslang læring. Det dreier seg om å skape en ånd av foretaksomhet blant unge mennesker som bidrar til å skape en gründerkultur.

Strategiplanen viser også til stortingsmelding 30:2003-2004 der entreprenørskap omtales som et virkemiddel for å fornye opplæringen og at begrepet entreprenørskap og det som blant annet rapporten – *Entreprenørskapskompetanse i den norske grunnskolen 2006/2007* fra Kunnskapsparken i Bodø, omtaler som entreprenørielle ferdigheter bør gjennomsyre grunnopplæringen i norsk skole.

I strategiplanen er det formulert følgende mål for entreprenørskapsatsingen (s.19):

Hovedmål:

Utdanningssystemet skal bidra til verdiskaping og innovasjon ved å stimulere kunnskap og ferdigheter, arbeids glede og mestring, selvstendighet og felleskap hos elever, studenter og lærere på alle nivåer og utvikle en kultur for entreprenørskap.

6.2 Mål i grunnopplæringen

- *Skoleeiere som legger til rette for entreprenørskap i opplæringen*
- *Elever med sosiale og faglige ferdigheter og holdninger som fremmer kreativitet og nyskaping*
- *Økt kompetanse hos lærerne i skolen til å drive entreprenørskapsopplæring*
- *Skoler som utvikler og anvender varierte arbeidsformer og nye metoder*
- *Flere elev- og ungdomsbedrifter på ungdomstrinnet og i videregående opplæring, og flere elever som deltar i disse*

- *Økt bruk av partnerskapsavtaler og lignende samarbeid med lokalt næringsliv*

Som tidligere nevnt, har arbeidet med entreprenørskap i kommunene i vår region nok vært mest knyttet til konkrete tiltak og hatt mest fokus på de to siste kulepunktene i disse målformuleringene. Entreprenørskap har i stor grad vært ungdomsskolene og videregående opplæring sitt domene og utviklingsprosjekt.

Kommunene i Kongsbergregionen ønsker, i samarbeid med fylkeskommunene, å sette fokus på entreprenørskap som et perspektiv i opplæringen og knytte dette til entreprenørielle ferdigheter og utviklingen av disse i hele læringslivet. Viktige element i regionens strategi for kompetanseheving vil derfor være knyttet til utviklingsprosesser i skolene samt å utvikle et felles språk og en felles forståelse av hva vi snakker om, når vi snakker om pedagogisk entreprenørskap.

BAKGRUNN

Kongsbergregionen

Kongsbergregionen er et samarbeids- og interesseorgan for de 7 samarbeidende kommunene i regionen, og er stiftet med hjemmel i § 27 i kommuneloven.

- ✓ Nore- og Uvdal
- ✓ Rollag,
- ✓ Flesberg,
- ✓ Kongsberg
- ✓ Notodden
- ✓ Øvre Eiker
- ✓ Tinn

Kongsbergregionen ble formelt stiftet 01.02.2005 og har som formål:

- *Arbeide for utvikling av regionen overfor fylke, stat og andre organer på regions-, fylkes-, og riksplan.*
- *Profilere regionen som et attraktivt boområde, arbeidsmarked og opplevelsesregion.*
- *Arbeide for samordning og effektivisering av den kommunale tjenesteproduksjonen i regionen.*
- *Utarbeide forslag til strategier for utvikling av regionen der regionen skaper verdier i samspillet teknologi – natur – kultur.*

Regionalt program for skoleutvikling

Kongsbergregionen har under etablering et regionalt program for skoleutvikling. Dette programmet er initiert av rådmannsutvalget, som også er programmets styringsgruppe.

Programmets mandat

Programmets mandat er gitt av regionrådet og oppdraget er gitt av rådmannsutvalget våren og sommeren 2007. Programmets mandat er:

Det regionale programmet for skoleutvikling har som grunnleggende premisse at utvikling skapes i lokale og regionale prosesser. Det innebærer at programmet skal

- fremme tilpasset opplæring
- forankres i lokale, regionale og nasjonale styringsdokumenter
- utvikle samarbeidsarenaer mellom skole og samfunn
- gi en merverdi for regionen, og på den måten være nyskapende

Programmets innhold

Programmet omfatter i oppstarten fire ulike programområder som delvis bygger på allerede eksisterende kommunalt eller lokalt utviklingsarbeid.

1. Programfag til valg
2. Digitale ferdigheter
3. Elevvurdering
4. Entreprenørskap og læring – gjennom hele grunnopplæringen

Mer informasjon om Kongsbergregionen og programmet for skoleutvikling finnes på kongsbergregionens hjemmeside: www.kongsbergregionen.no

Etterutdanningsprogrammet i entreprenørskap planlegges som en av aktivitetene i programområde 4. Jfr. S.10 pkt 4.4 i vedlagte grunnlagsdokumentet for det regionale programmet for skoleutvikling.

ETTERUTDANNINGSPROGRAMMET - ENTREPRENØRSKAP

Grunnleggende premisser for etterutdanningsprogrammet

- ✓ Kompetanseheving som etterutdanning skal henge sammen med konkrete utviklingsprosesser i organisasjonen.

Som det går frem av mandatet til det regionale programmet for skoleutvikling, er programmet tuftet på troen på at det er utviklingsprosessene som skaper endring og ikke kompetansehevingen alene. Det vil derfor være skolene som blir invitert til å delta på dette etterutdanningsprogrammet, der lærergruppene som deltar på samlingene forplikter seg til å bidra til utviklingsprosesser på sine skoler i mellomperiodene og i fortsettelsen etter programmets gjennomføring.

Disse skolene vil i neste omgang, sammen med andre samarbeidspartnere, være ressurskoler for regionens øvrige skoler i deres utviklingsarbeid på området pedagogisk entreprenørskap gjennom for eksempel deltagelse i utviklingsprosesser, regionale kurs, nettverksarbeid og hospiteringsordninger.

- ✓ Entreprenørskapet ligger i det pedagogiske perspektivet og i designfasen, og er noe mer enn elev- /ungdomsbedriften.

Arbeidet med entreprenørskap i opplæringen har, etter vår oppfatning, hatt et sterkt og kanskje litt for ensidig fokus på tiltak gjennom ulike program og undervisningsopplegg. Noe som helt klart har skapt mye aktivitet og entusiasme.

For å lykkes med å utvikle det styringsdokumentene omtaler som en entreprenørskapskultur i grunnopplæringen, ønsker Kongsbergregionen med dette etterutdanningsprogrammet å sette perspektivet som ligger til grunn for pedagogisk entreprenørskap og de organisasjonskulturelle sidene av utviklingsarbeidet i fokus. Samtidig er det viktig å ivareta de gode eksemplene på konkrete verktøy og videreutvikle disse for å møte behovet for ”matnyttighet” som skolene og lærerne også er opptatt av.

MÅL:

Vi skal skape en kultur for entreprenørskap i grunnopplæringen ved å utvikle en felles regional plattform og et felles språk i grunnopplæringen knyttet til begrepene pedagogisk entreprenørskap og entreprenørielle ferdigheter.

HENSIKT

- Synliggjøre entreprenørskapets plass i kunnskapsløftet som et gjennomgående element og ferdighet.
- Øke kompetansen på skole/kommunenivå
- Etablere et kompetansefelleskap i regionen
- Underbygge utviklingsprosesser ved skolene som har til hensikt å innlemme arbeid med entreprenørielle ferdigheter som gjennomgående ferdigheter i grunnopplæringen.
- Videreutvikle pedagogisk verktøykasse for entreprenørskap i grunnopplæringen

TEMAER:

- Begrepet pedagogisk entreprenørskap
- Kreativitet og innovasjon. Også egenferdighet
- Lærerrollen – læreren som leder
- Verktøykasse – planleggings-/ vurderingskompetanse. Trygghet
- Alternative læringsarenaer – lokalsamfunnet og arbeidslivet som læringsarena.
- Fra konsument til medaktør i nærmiljøet og lokalsamfunn. Entreprenørskap: Eleven blir en ressurs for lokalsamfunnet ved å jobbe med fagene.
- Elev- og læringssyn – eleven er en ressurs.

MÅLGRUPPE:

1. Lærere og skoleledere på alle grunnsopplæringsnivå i skoler eller virksomheter i Kongsbergregionen som har entreprenørskap som satsingsområde i sine utviklingsplaner.
2. Lærere og skoleledere i grunnsopplæringen eller andre som har tilknytning til grunnsopplæringen i Kongsbergregionen for eksempel gjennom partnerskapsavtaler.
3. Lærere og skoleledere i grunnsopplæringen utenfor Kongsbergregionen.
4. Andre ansatte i grunnsopplæringen eller i tilknytning til grunnsopplæringen

ORGANISERING:

Etterutdanning – 1 to-dagerssamling og 4 dagssamlinger.

- Hver samling landes med noe konkret som det skal jobbes med på skole-/nettverksnivå mellom samlingene.
- Disse konkrete oppgavene kan være knyttet både til planlegging og til møte med elever.

Veiledning gjennom ulike ressurspersoner etter behov – programkoordinator koordinerer.

Flere mindre nettverk i regionen.

- Nivåblandet – brobygger – utfordre hverandre
- Maks to kommuner (geografisk) i hvert nettverk.

Samlinger.

1. Pedagogisk entreprenørskap som begrep
2. Innovasjon/Kreativitet
3. Ledelse – den voksne som leder i elevstyrte prosesser
4. Samarbeid med lokalsamfunn – eleven som ressurs
5. Verktøykasse/utviklingsworkshop – videreutvikle undervisningsopplegg og arbeidsmåter
6. Erfaringsutveksling – evaluering
 - a. Her bør ledere i de aktuelle skolene delta dersom de ikke deltar i selve programmet.

Samling 1 og 2 går som en to-dagerssamling mens 3 og 4 kommer suksessivt. Disse samlingene dreier seg om å utvikle kompetanse. Samling 5 skal videreutvikle konkrete tiltak på elevnivå som skal prøves ut i perioden frem til samling 6 som ligger noe frem i tid.

Programmet planlegges gjennomført:

- ✓ Samlinger 1 – 5 våren 2008. (febr. – mai)
- ✓ Utprøving – verktøykasse: August – november 08.
- ✓ Samling 6 seinhøst 08.

AKTUELLE SAMARBEIDSPARTNERE

- **Høgskole med aktuell kompetanse og inngang til begrepet.**
 - Kongsbergregionen har kontakt med høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Bodø med tanke på å inngå et eventuelt samarbeid for å utvikle et regionalt etterutdanningsprogram slik det her er skissert. Begge høgskolene har meldt at det er interessant for dem å inngå en samarbeidsavtale på grunnlag av denne skissen.
- **NHO – Buskerud og Ungt entreprenørskap**
 - Kongsbergregionen har startet samarbeid med begge organisasjonene og ønsker å bruke disse miljøene som ressurs i etterutdanningsprogrammet og i prosessene ved skolene som deltar i programmet. Ungt entreprenørskap og NHO vil være involvert i hele programmet og ønsker å stille med ressurser og kompetanse til støtte for skolenes arbeid i mellomperiodene og vil være en viktig ressurs å trekke på i samling 5 – workshopen.
- **Program for entreprenørskap – Telemark**
 - Prosjektleder for dette programmet, Kerstin Laue, har bidratt med sin kompetanse i utviklingen av dennes skissen til etterutdanningsprogram og regionen tar sikte på å kunne trekke på hennes kompetanse og tilgang til nettverk i videre planlegging og i gjennomføringen av programmet.
- **Kommunenes sentralforbund i Buskerud, Telemark og Vestfold. KS – BTV**
 - Kongsbergregionen ønsker å trekke KS med som samarbeidspartner i det regionale programmet for skoleutvikling, og dermed også dette etterutdanningsprogrammet. Hvordan og i hvilket omfang er det i skrivende stund ikke tatt stilling til fra noen av partene.
- **Fylkeskommunene Buskerud og Telemark**
 - Fylkeskommunene er de denne sammenhengen likestilt med kommunene i regionen. Det er ønskelig at VGS også er representert i etterutdanningsprogrammet.

ØKONOMI:

Premisser i henhold til utlysning:

- Etterutdanningsmidler fra utdanningsdirektoratet etter søknad 70%
- Egeninnsats fra kommunene 30%

Budsjett - etterutdanningsprogram Entreprenørskap

(i hele 1.000)

Utgifter - tekst	Utgifter totalt	Egenandel	Omsøkt
Foredragsholdere - 6 dager	120		120
Reiseutgifter foredragsholder	50		50
Oppholdsutgifter foredragsholder	15		15
Reise-/oppholdsutgifter - planlegging	13		13
Leie av lokaler og lunsj til dagssamlingene 2 - 5	64		64
Opphold to-dagerssamlingen. Samling 1	40		40
Kommunenes vikarutg. I forbindelse med samlingene - 30 pers.	410	212	198
Reiseutgifter - deltagere	10	10	
Div.utgifter - administrasjon: - lønn, drift og materiell	18		18
Summer	740	222	518

Vikarutgifter er stipulert med utgangspunkt i at det settes inn vikarer for lærerne i den perioden de på kurs. Det er tatt utgangspunkt i gjennomsnittlig lærerlønn som grunnlag for beregningene.

Skolenes egeninnsats i forbindelse med utviklingsprosessene i mellomperiodene er ikke beregnet som en del av totalkostnadene.

NHO og Ungt entreprenørskap ønsker å stille med kompetanse og personellressurs for å støtte utviklingsarbeidene ved skolene. Denne innsatsen, som kan vise seg å være betydelig, er heller ikke beregnet inn i det totale kostnadsbildet til selve etterutdanningsprogrammet.

I og med at utgiftene er beregnet til å være større enn kravet til egenandel, foreslås det at 198.000 fordeles på deltagende skoler som kompensasjon for vikarutgifter/stimuleringsmidler for å understøtte prosessene som kreves for deltagelse.

Kontoopplysninger ved eventuell tildeling

Bankkonto: Kongsberg kommune - Nordea Bank: 6238.06.52500

Ber om at et eventuelt tildelingsbrev merkes med: 1810-10400-1217-F209

KONTAKTOPPLYSNINGER

Besøksadresse:

Kongsbergregionen
Chr.IV gate 10
3610 KONGSBERG

Postadresse:

Kongsbergregionen
CO/Kongsberg kommune
Postboks 115
3602 KONGSBERG

Hjemmeside:

www.kongsbergregionen.no

Regional koordinator:

Jan Erik Innvær
jan.erik.innvar@kongsberg.kommune.no
Tlf: 32 86 63 27
Mob: 481 66 327

Programkoordinator - skoleutvikling:

Erling L.Barlindhaug
erling.barlindhaug@kongsberg.kommune.no
Mob: 481 66 602

VEDLEGG

Vedlegg 1 – ”Regionalt program for skoleutvikling - Mandat, innhold og organisering”